

14th European Rural Development Network

Budapest, 3-5 October 2016

Economic and social changes in rural areas in Poland

Ekonomiczne i społeczne zmiany na obszarach wiejskich w Polsce

Agnieszka Wrzochalska Barbara Chmielewska

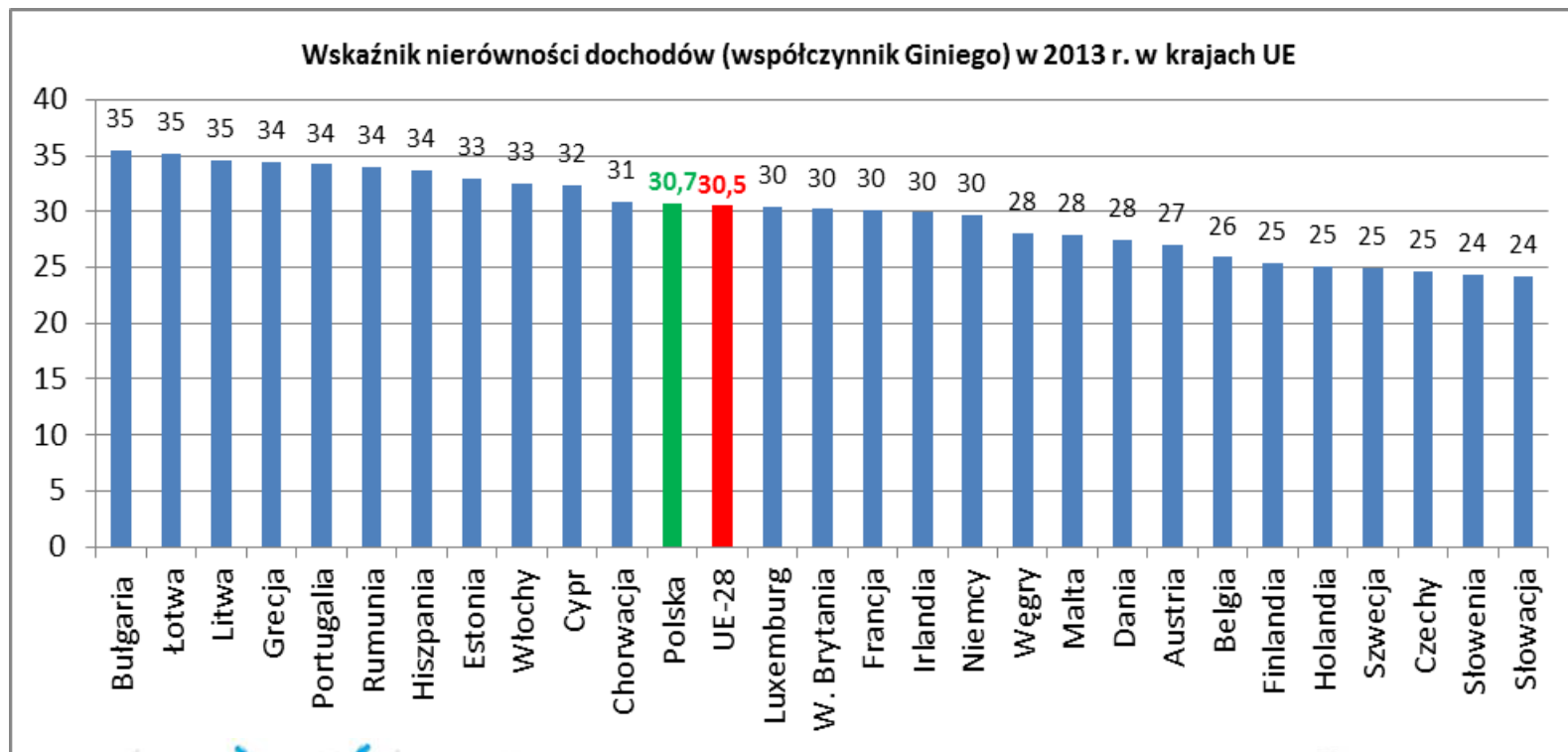
**Institute of Agricultural and Food Economics – National Research Institute
Warsaw, Poland**

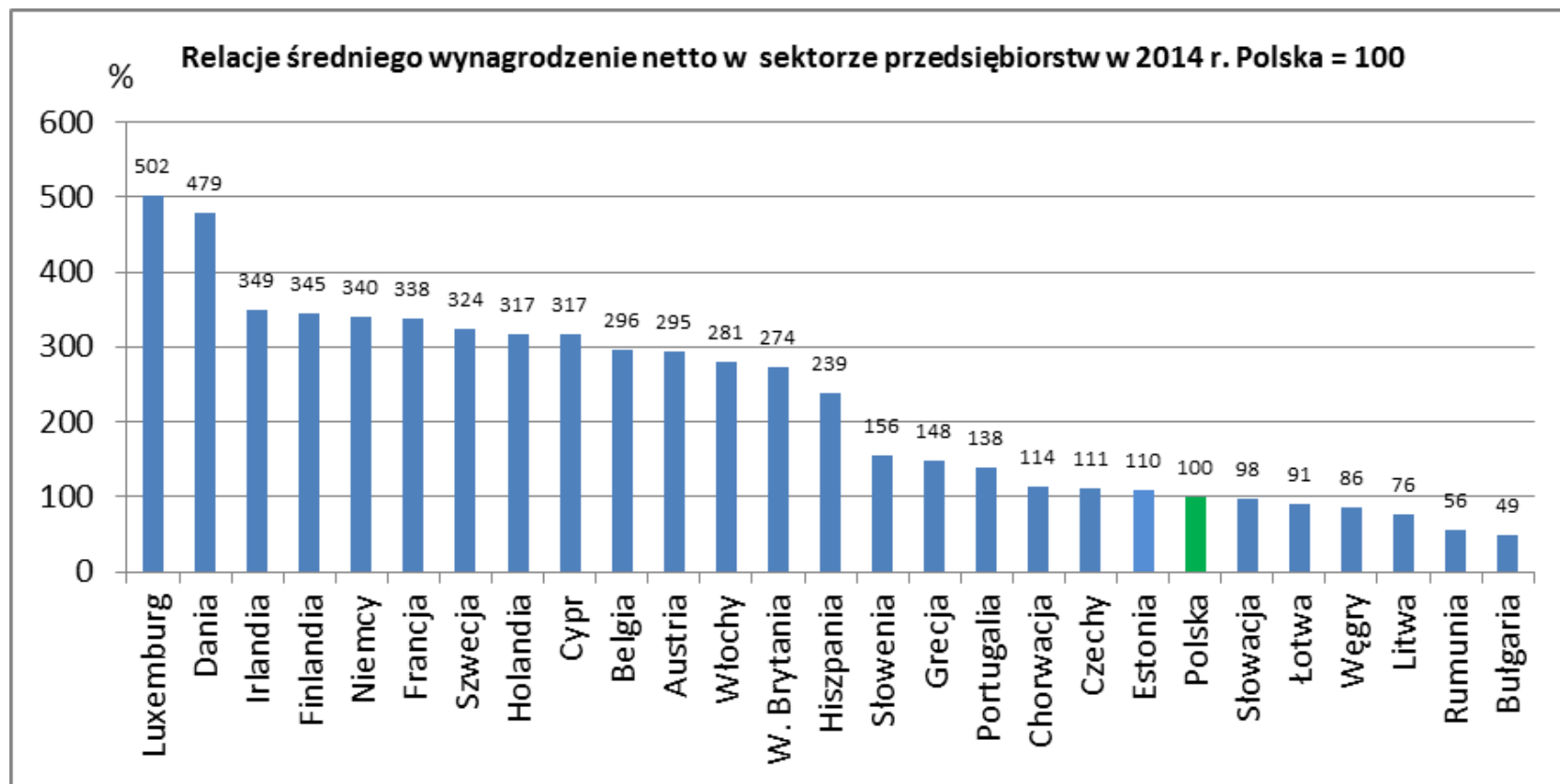
- Celem badania była ocena zmian sytuacji ekonomicznej i społecznej (jakości życia) ludności zamieszkałej na wsi w okresie po akcesji Polski do Unii Europejskiej (lata 2006-2014).
- The aim of the study was to assess the changes in economic and social situation (the quality of life) of rural population after Polish accession to the European Union (2006-2014).
- Badanie zostało przeprowadzone na podstawie wyników europejskiego badania dochodów i warunków życia (EU-SILC).
- The study was carried out on the basis of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) data.

- Na początku chciałabym przedstawić krótko sytuację Polski na tle pozostałych państw członkowskich UE
- At the beginning I would like to present briefly the Polish situation and compare it with other EU Member States.

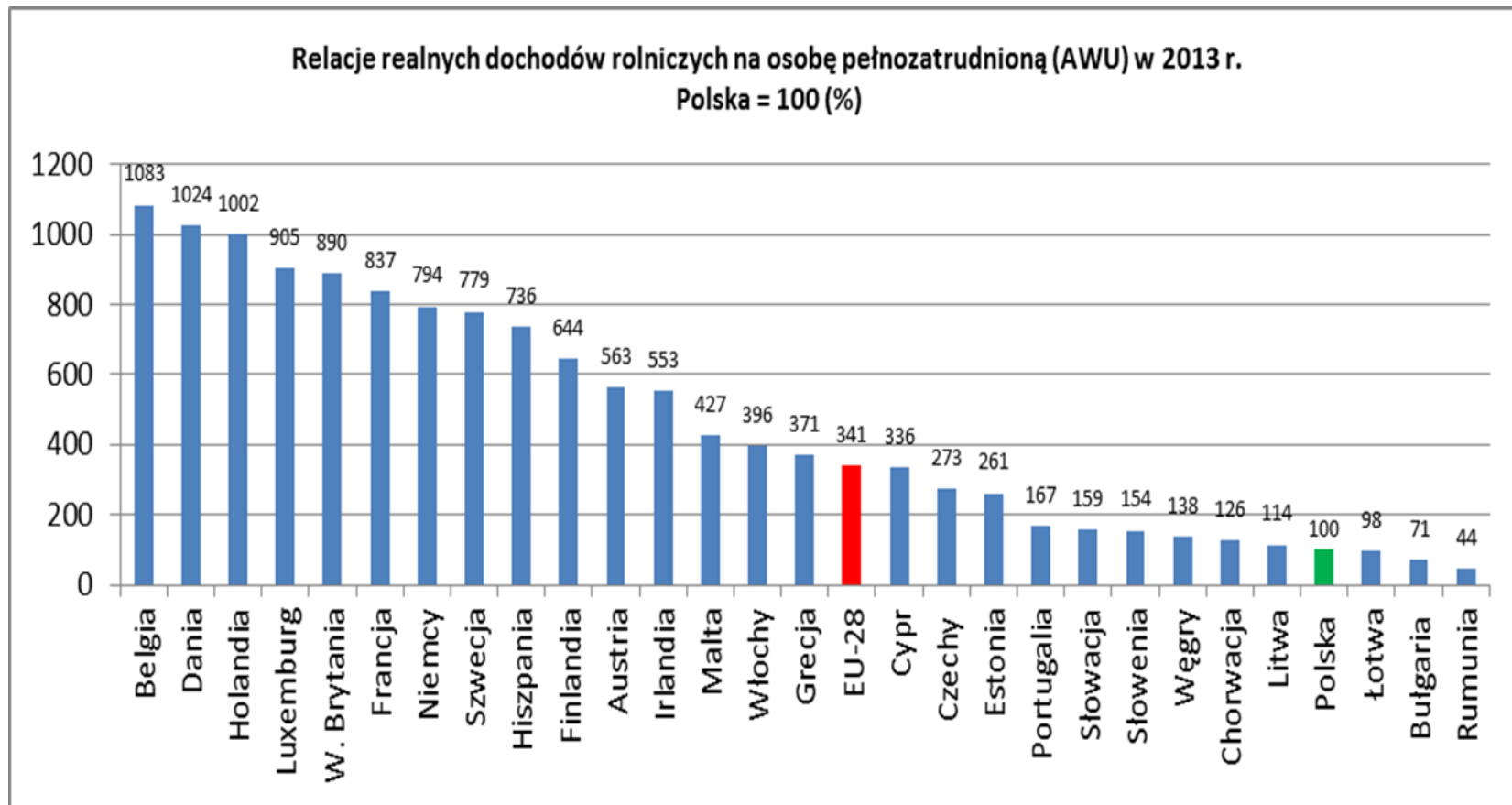
Income inequality in the EU (Gini coefficient) in 2013

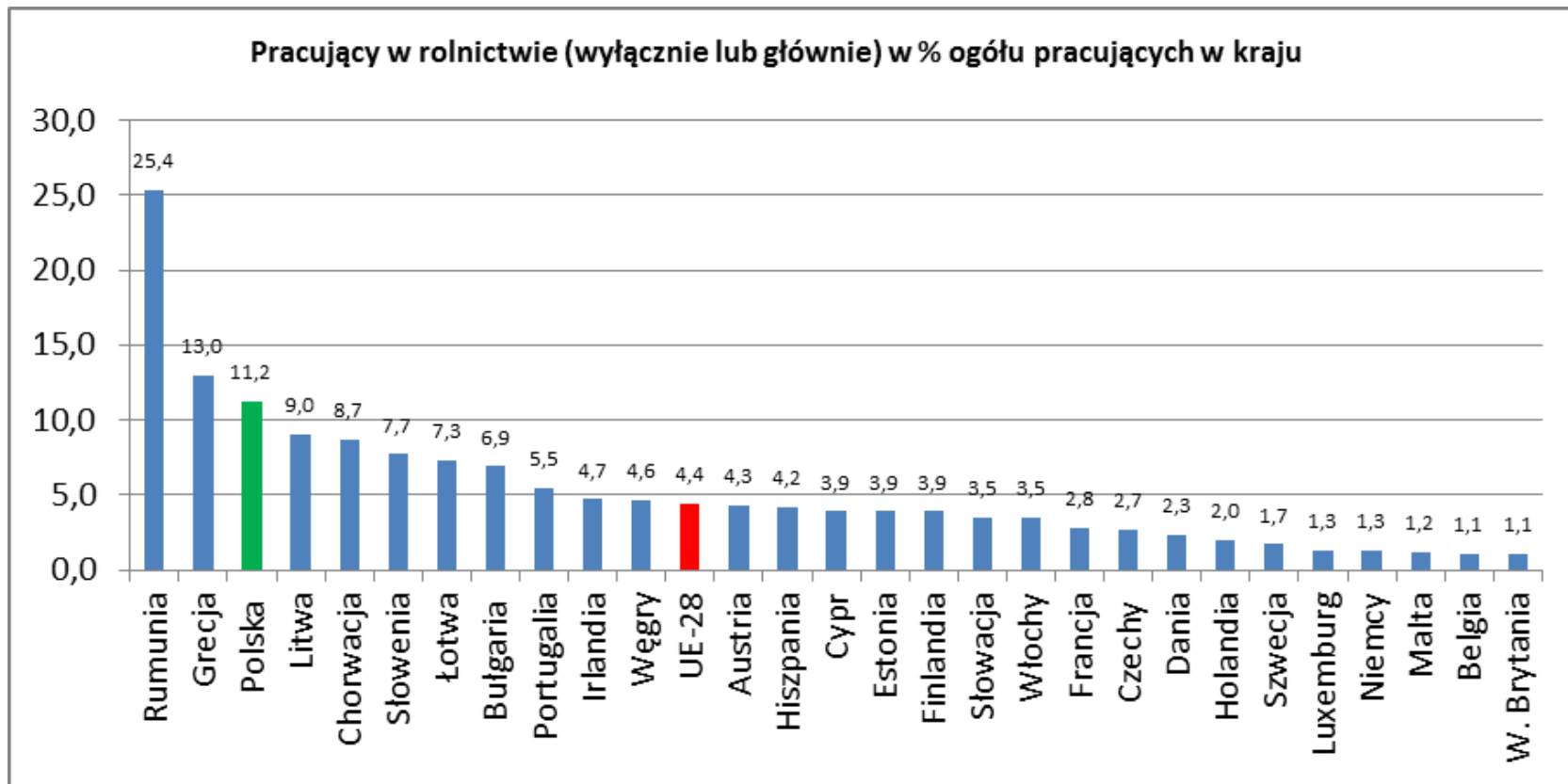
Average net wage and salary ratios in enterprise sector in 2014. Poland = 100

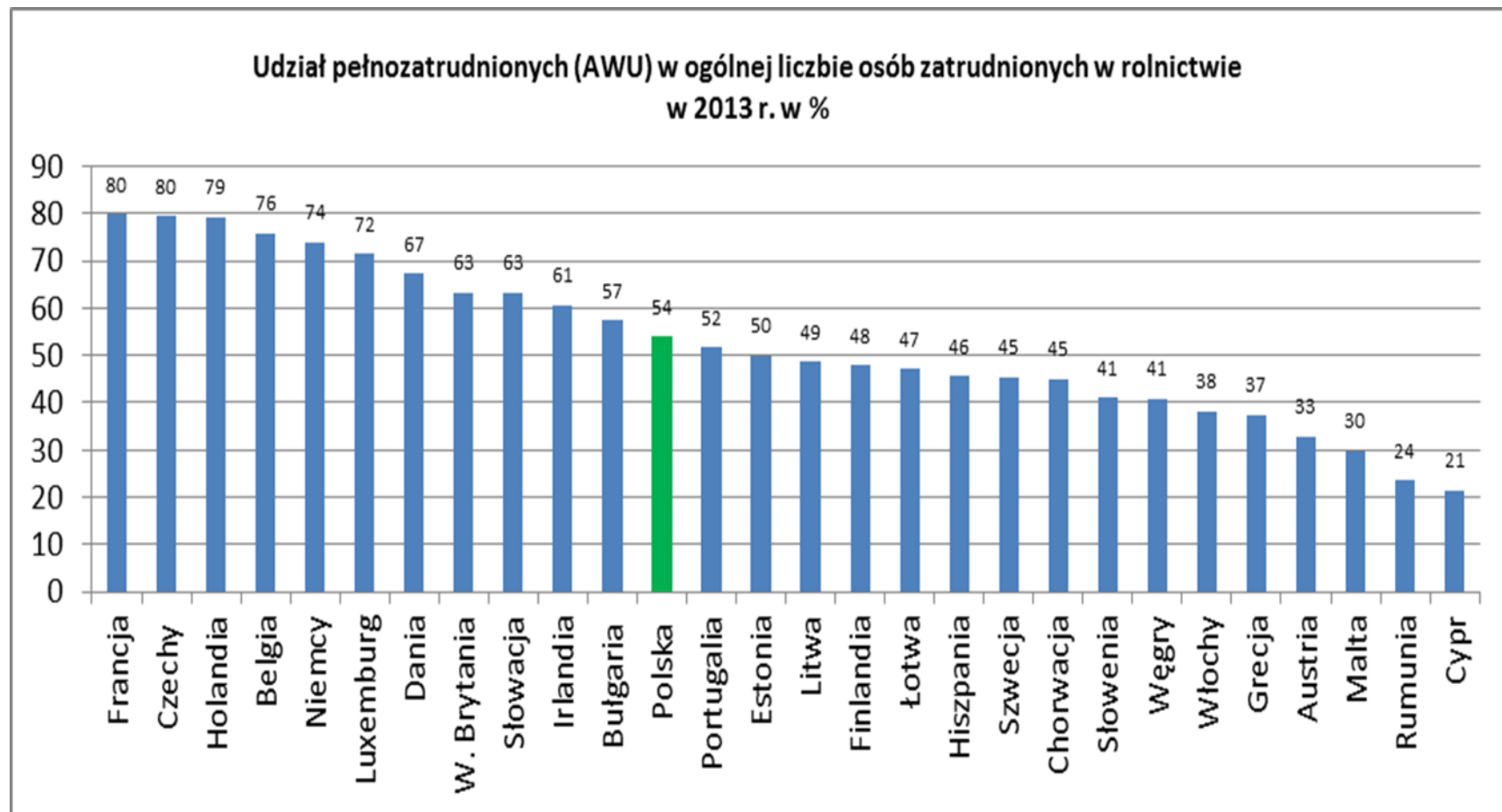
Agricultural incomes ratios (in real terms) per full-employed person (in AWU) in 2013. Poland = 100

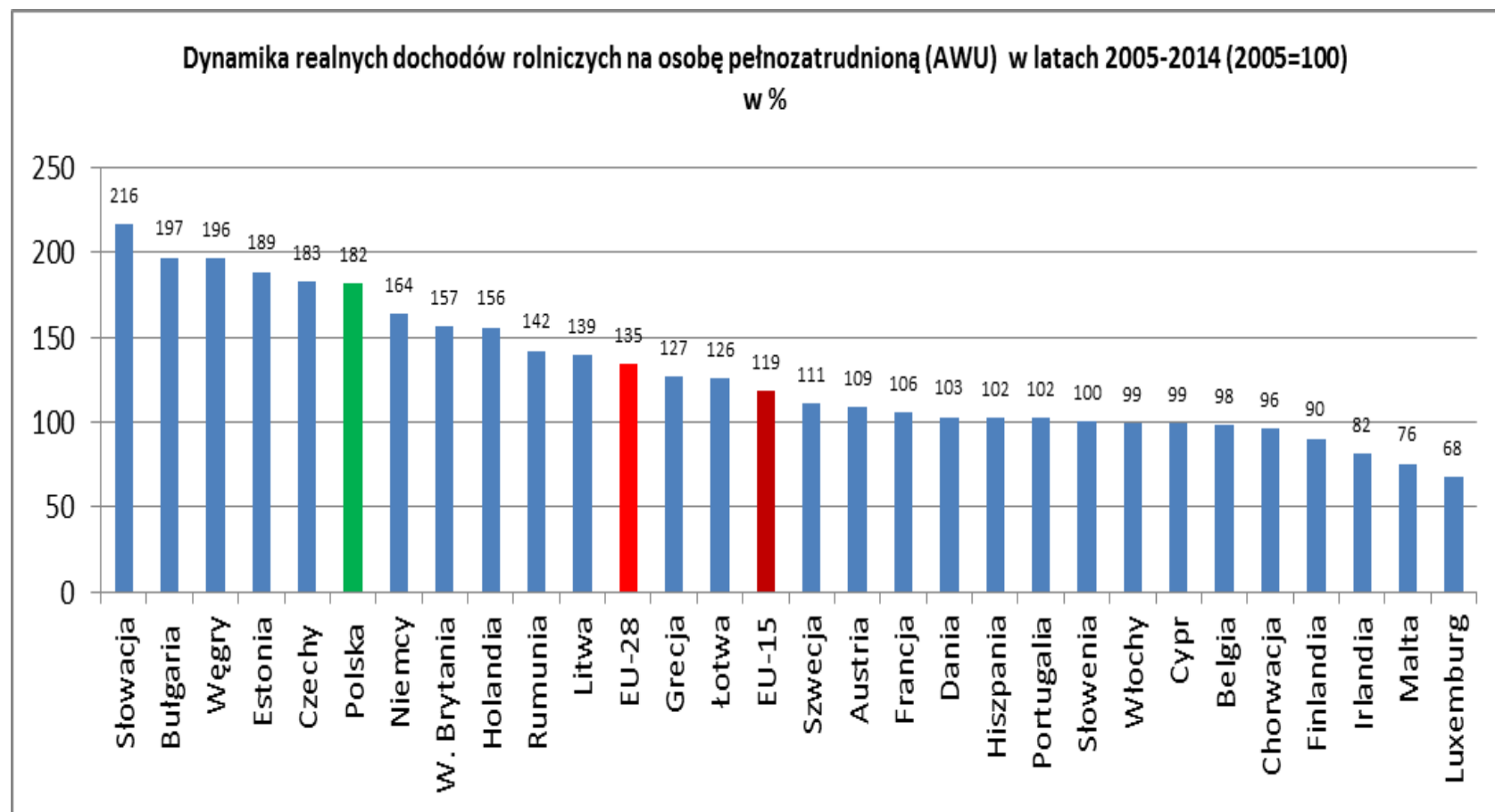
People working in agriculture (exclusively or mainly) in total employment in the country (in %)

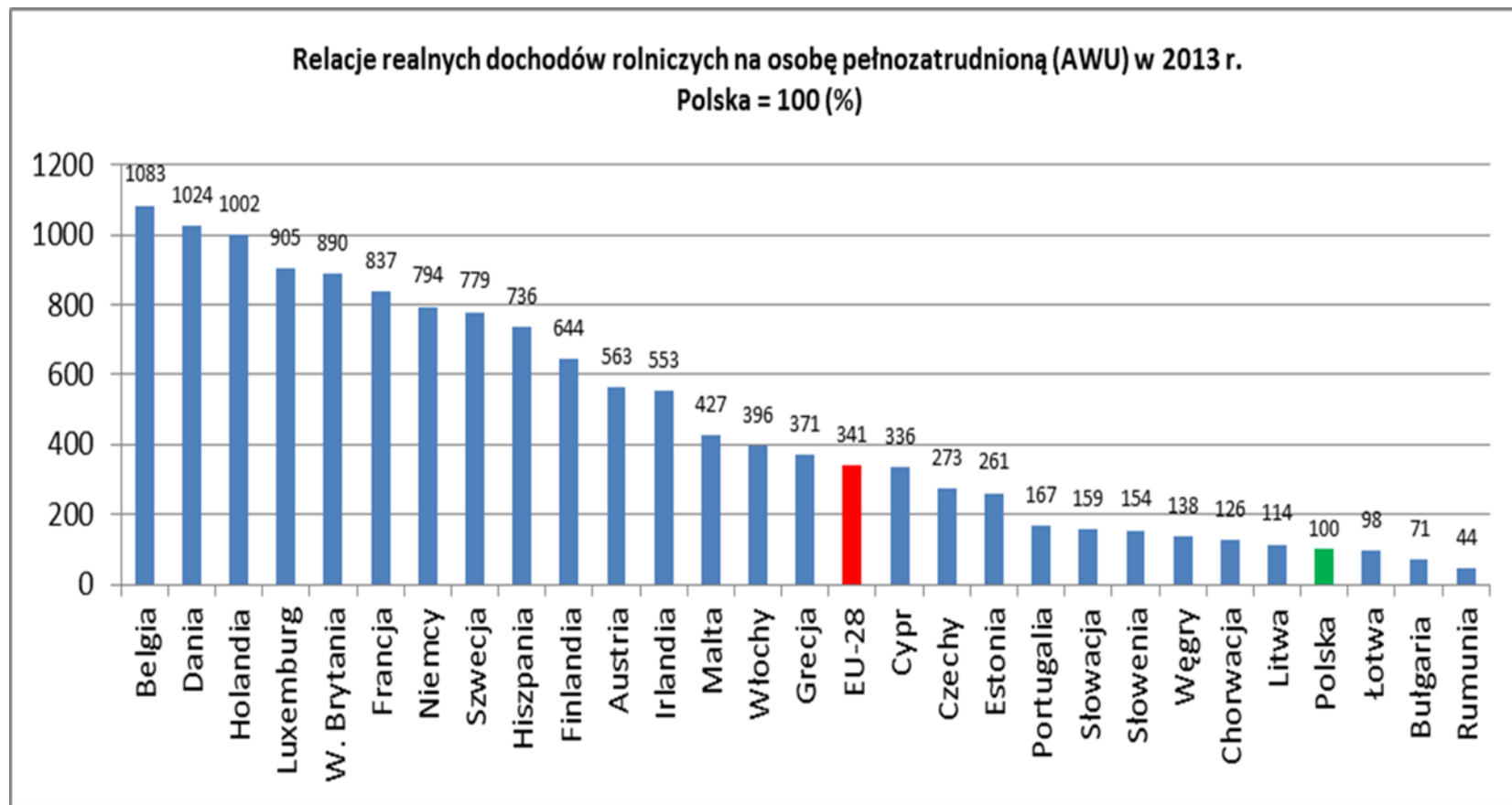
The share of full-time employed persons (AWU) in the total employment in agriculture in 2013 (in%)

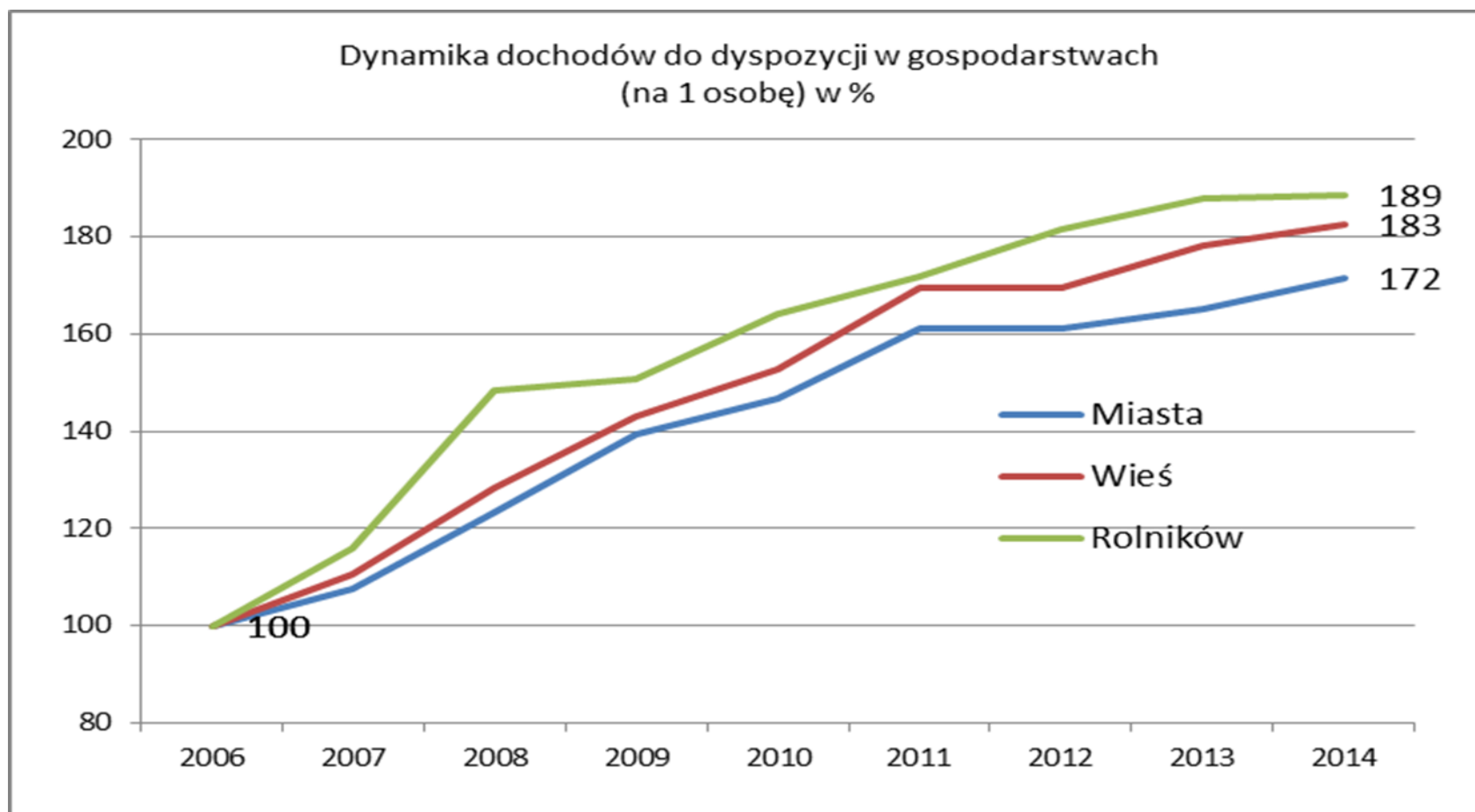
The dynamics of agricultural incomes (in real terms) per full-time employed person (AWU) in 2005-2014 (2005 = 100) (in%)

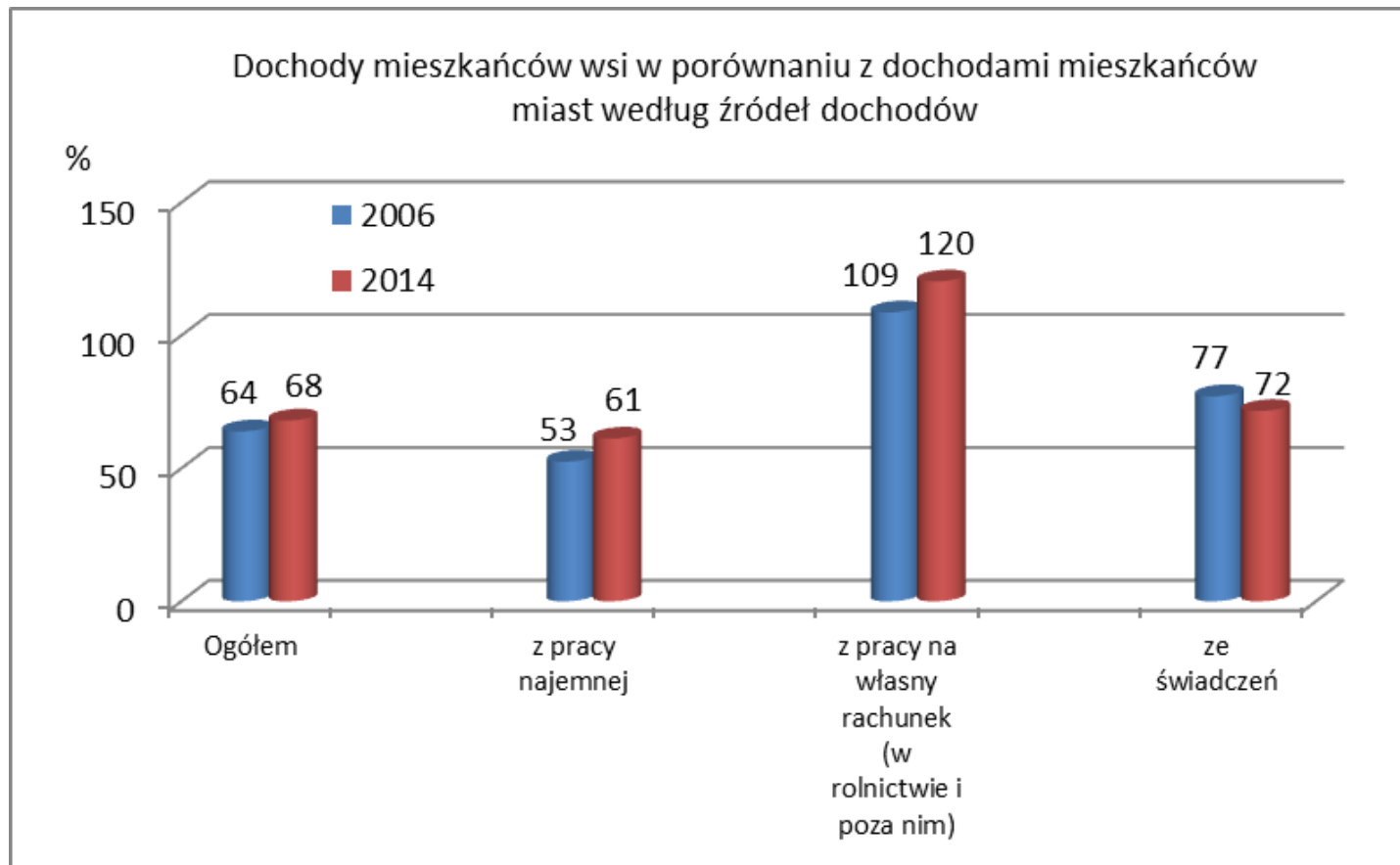
Incomes ratios (in real terms) per full-employed person (AWU) in 2013. Poland = 100 (%)

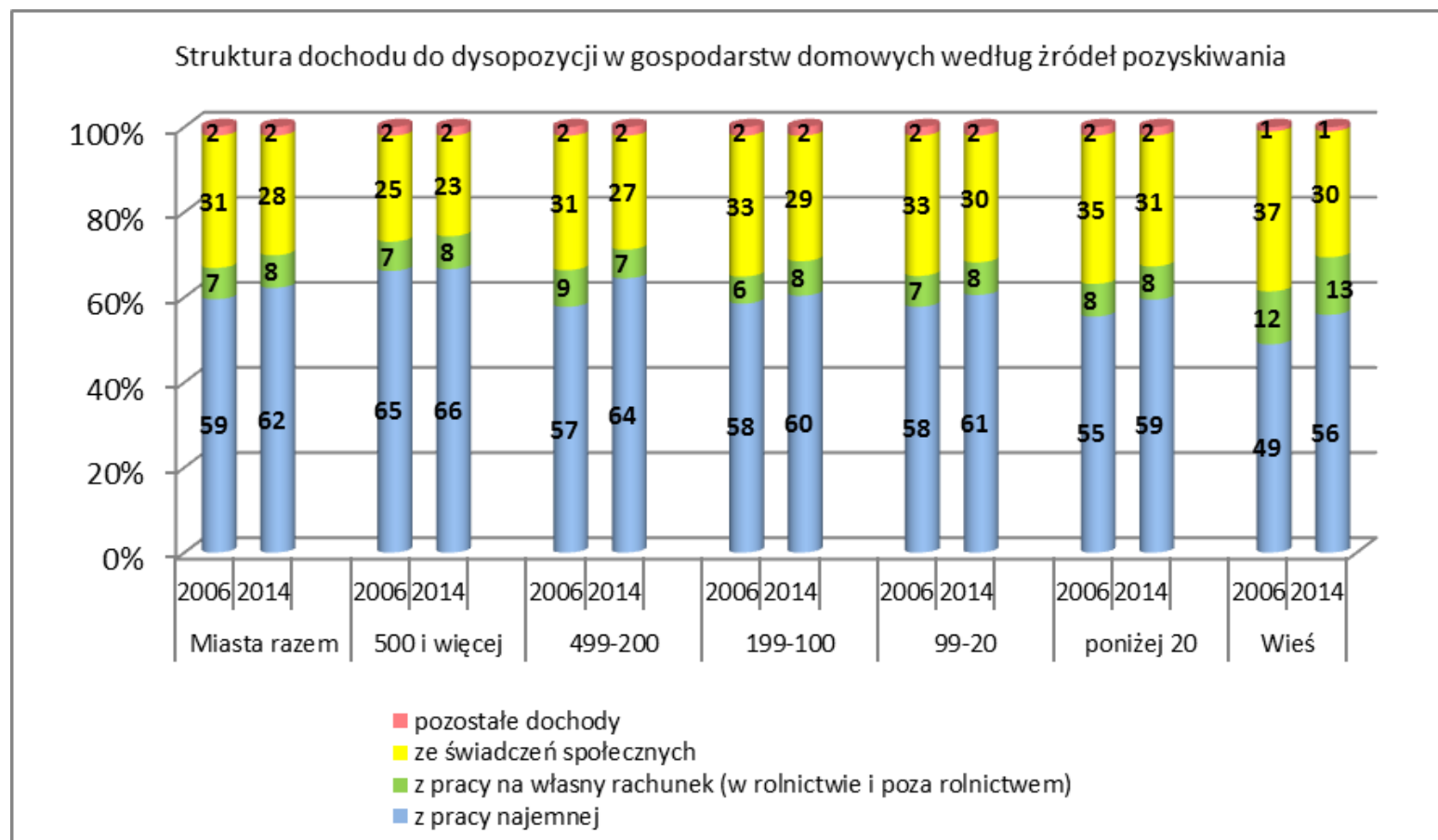
The dynamics of households disposable incomes (per capita), in %

Comparison of urban-rural incomes by main income sources (urban areas = 100)

The structure of disposable income in households by main sources, 2006-2014

W okresie akcesji najbardziej wzrosły dochody z rolnictwa.
W strukturze dochodów ludności wiejskiej wysoki udział stanowią dochody z pracy najemnej.
Wyższy był wzrost dochodów mieszkańców wsi niż miast.
1. Wynikało to z poprawy dochodów rolników (dopłaty UE),

After accession to the EU incomes from agriculture increased relatively the most.

In the structure of incomes of rural population a high share constitutes incomes from employment.

The income growth was higher in rural than urban households
1. This growth was due to the improvement of farmers' income (EU subsidies)

- 2. Obecnie na wieś przenoszą się nie tylko emeryci, ale coraz częściej przedstawiciele wolnych zawodów i kadra kierownicza. Wieś staje się miejscem zamieszkania dla osób zatrudnionych w mieście, nierzadko osiągających wysokie dochody. To przede wszystkim oni przyczyniają się do wzrostu, wśród ludności wiejskiej, przewagi udziału dochodów z pracy poza rolnictwem nad udziałem dochodów z rolnictwa.
- 2. Currently, the rural migrants are not only old-age pensioners but also more often freelancers and managers. The village becomes a place of residence for people employed in cities and towns, often with a high incomes. This groups contribute mainly to rural incomes groth, as well as to the prevalence of incomes from off-farm work over that from agriculture.

Zmiany na polskiej wsi (Changes in the Polish countryside)

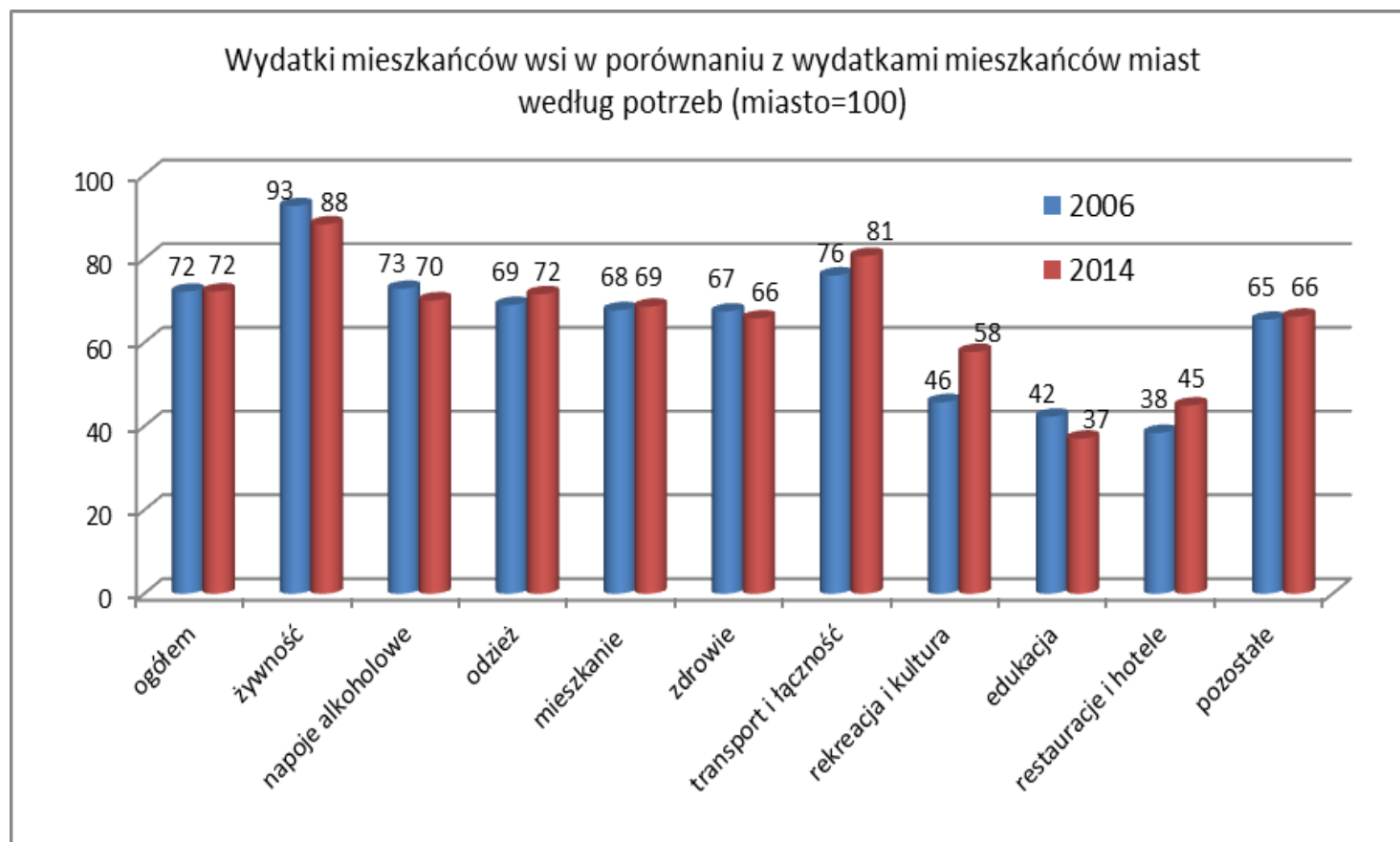

Wydatki (Expenditures)

- Drugim ważnym wskaźnikiem jakości życia są wydatki ponoszone na zaspokajania potrzeb.
- W okresie po akcesji (2006-2014) wzrósł ogólny poziom wydatków nominalnych:
 - na wsi o 45,2%,
 - a w mieście o 45,1%,
- Another important indicator of quality of life is the expenditures to meet the basic needs.

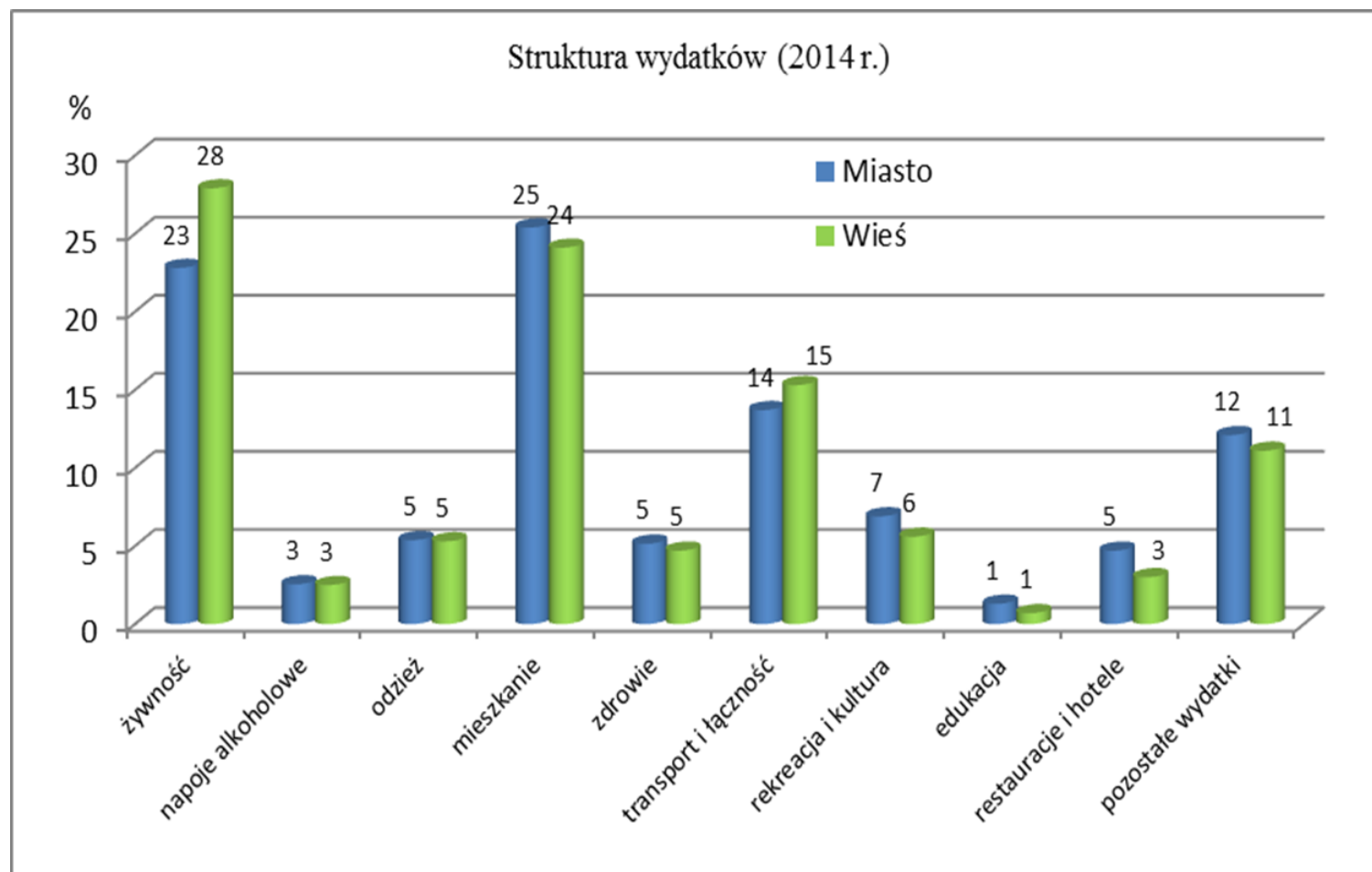
In the post-accession period (2006-2014) the overall level of expenditures (in current terms) increased:
in rural areas by 45.2%
and in urban areas by 45.1%

Structure of expenditures in rural and urban households (urban = 100)

- Wydatki mieszkańców wsi stanowiły 72% wydatków mieszkańców miast. W okresie akcesji relacje pozostały na zbliżonym poziomie.
- The expenditures of rural households accounted for 72% of urban households. Since the accession to the EU these relations have remained stable.
- W latach 2006-2014 zmniejszyły się dysproporcje między wsią a miastem na korzyść wsi w wydatkach na odzież, mieszkanie (wyposażenie i utrzymanie), transport i łączność, rekreację i kulturę oraz restauracje i hotele.
- In 2006-2014, the urban-rural disparities in spendings on clothing, housing (equipment and maintenance), transport and communication, recreation and culture and restaurants and hotels decreased.

The structure of expenditure, 2014

Wydatki (Expenditures)

- W strukturze wydatków mieszkańcy wsi przeznaczali większy niż mieszkańcy miast odsetek wydatków przede wszystkim na żywność oraz transport i łączność. Mniejszy – na rekreację i kulturę oraz restauracje i hotele.
- In the structure of expenditures in case of rural population the spendings on food, transport and communication have relatively greater shares (the smaller shares on recreation and culture, as well as restaurants and hotels were observed).

Sytuacja mieszkaniowa i wyposażenie (Housing and equipment)

- W Polsce ponad 80% rodzin wiejskich mieszka w budynkach jednorodzinnych. Są one wyposażone są w bieżącą wodę (zimną i ciepłą), łazienkę z wanną lub prysznicem, ustęp spłukiwany oraz instalację gazową (częściej z butli niż z sieci).
 - Około 5% ludności wiejskiej mieszka w domach jednorodzinnych w zabudowie szeregowej, pozostałe 12-13% w budynkach z kilkoma lokalami mieszkalnymi.
 - Na wsi w analizowanym okresie poprawiła się jakość życia ludności wiejskiej pod względem udogodnień infrastrukturalnych.
 - Nadal jednak odsetek mieszkań wyposażonych w „pełną” infrastrukturę wodno-kanalizacyjną i gazową jest mniejszy na wsi niż w mieście.
-
- In Poland, more than 80% of rural families live in single-family houses. They are equipped with running water (hot and cold), bathroom with bath or shower, flushable toilet and gas installation (often from a bottle than from the network).
 - About 5% of the rural population live in single-family homes in terraced houses, the remaining 12-13% live in buildings with multiple dwellings.
 - In the countryside the life quality level in terms of infrastructural facilities increased.
 - Still, the percentage of apartments with access to water, sewage and gas systems is lower in rural areas than in the urban areas.

Sytuacja mieszkaniowa i wyposażenie (Housing conditions and equipment)

Wybrane dane o sytuacji mieszkaniowej oraz wyposażeniu gospodarstw domowych
w przedmioty trwałego użytkowania na wsi

Selected data on the housing conditions and equipment with durable goods in the rural areas

sytuacja mieszkaniowa na wsi (% gospodarstw) housing situation in rural areas (% of households)		
	2006	2014
Dom jednorodzinny wolnostojący Single Family Detached	81,2	82,4
Dom jednorodzinny w zabudowie szeregowej Single Family Row	4,8	5,4
Kran z zimną wodą bieżącą Faucet with cold running water	93,1	97,3
Łazienka z wanną lub prysznicem Bathroom with bath or shower	81,8	91,6
Gaz z butli (Gas cylinder)	72,6	73,7

Sytuacja mieszkaniowa i wyposażenie (Housing condition and equipment)

Wybrane dane o sytuacji mieszkaniowej oraz wyposażeniu gospodarstw domowych
w przedmioty trwałego użytkowania na wsi

**Selected data on the housing condition and equipment
with durable goods in the rural areas**

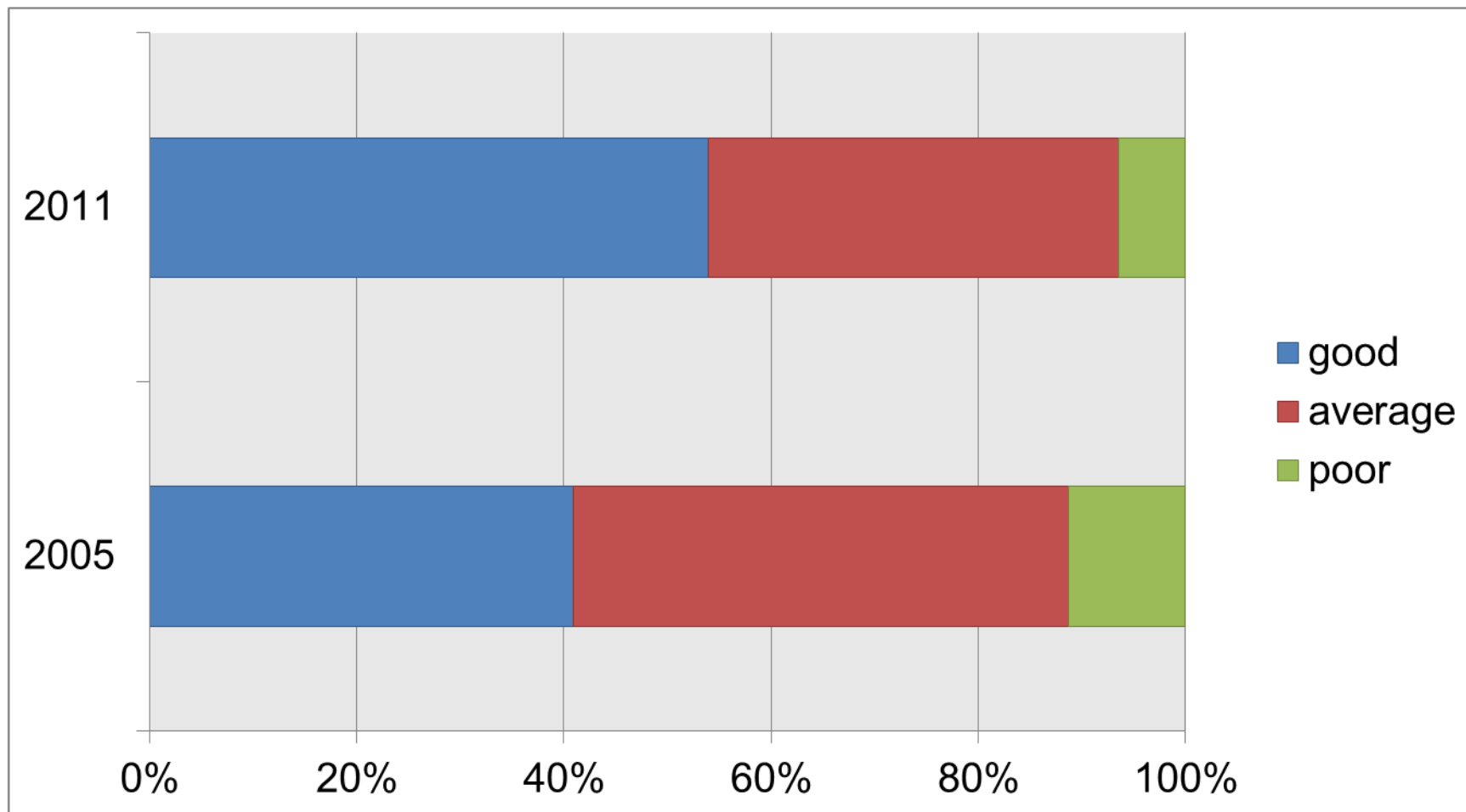
wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania (% gospodarstw) equipment of households with durable goods (% of households)		
	2006	2014
Telefon komórkowy (Mobile phone)	66,5	89,8
Zestaw kina domowego (Home theater system)	10,0	20,6
TV satelitarna lub kablowa (Satellite TV or Cable TV)	29,1	66,1
Komputer (Computer)	34,3	68,9
Podłączenie do Internetu (Internet Connection)	15,1	66,2
Samochód osobowy (Car)	57,4	74,0

Sytuacja mieszkaniowa i wyposażenie (Housing condition and equipment)

The level of equipment of households the IAFE-NRI survey of 2011

Wyposażenie gospodarstw domowych (dobre, średnie, złe)

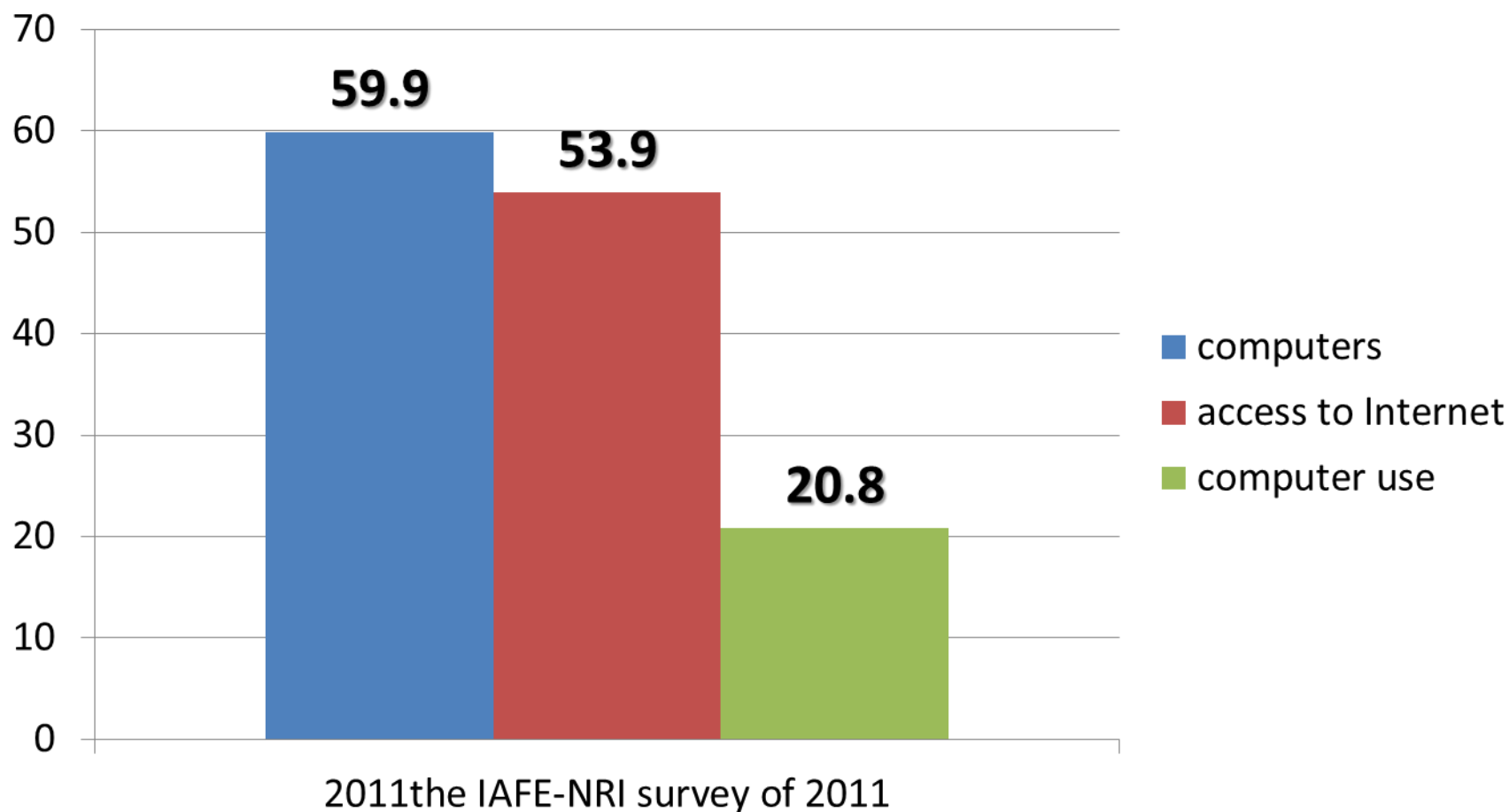

Sytuacja mieszkaniowa i wyposażenie (Housing condition and equipment)

- Rodziny wiejskie posiadają mniej niż miejskie przedmiotów najbardziej nowoczesnych i o charakterze prestiżowym (zestaw kina domowego, odtwarzacz DVD).
- Rodziny wiejskie posiadają więcej sprzętu tradycyjnego (telefon stacjonarny, chłodziarka) lub bardzo przydatnych w gospodarstwie, jak samochód osobowy, który na wsi stanowi podstawowy środek transportu.
- Rural families possess the most modern and prestigious durable goods (home cinema sets, DVD player) less frequently than urban families.
- Rural families possess the more traditional equipment (landline phone, refrigerator) or very useful on the farm, like a car, which in rural areas is the primary means of transportation.

Computers, access to Internet and computer use in rural families

Komputery i dostęp do Internetu, wykorzystanie komputera (odsetek rodzin)

Technical infrastructure (mainly roads and transport)

Infrastruktura otoczenia

Ocena subiektywna (subjective evaluation)

Wyszczególnienie/Specification	2006	2014
Gospodarstwa domowe, które przy aktualnym dochodzie mają: Households which declared that with the present income position they		
"make ends meet" with difficulties*	in %	
Rural Areas	85.6	74.3
Urban areas	76.0	65.1
"make ends meet" with difficulties easily**	in %	
Rural Areas	14.2	25.7
Urban areas	24.2	34.0

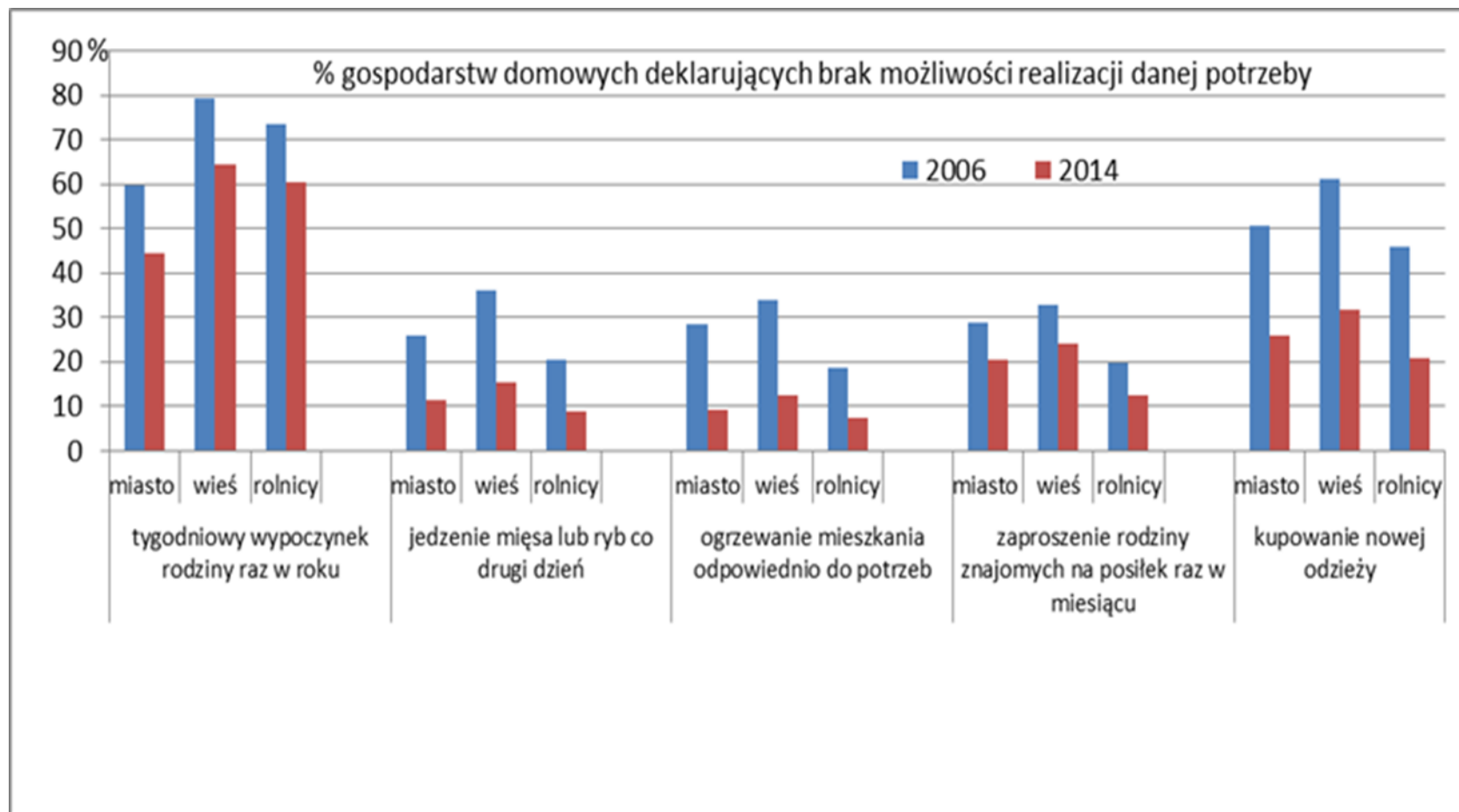
Subiektywna ocena (subjective evaluation)

- Najmniej optymistycznie postrzegali swoją sytuację finansową mieszkańcy wsi, a najlepiej oceniali ją mieszkańcy miast.
- Nadal, mimo spadku, odsetek gospodarstw domowych, zarówno na wsi jak i w mieście, których dochód nie wystarczał na realizację podstawowych potrzeb był wysoki.
- Subiektywna ocena jakości życia przez rodziny zamieszkałe na wsi jest niższa niż przez rodziny zamieszkałe w mieście.
- The rural population was least optimistic in their financial situation perception and urban population was the most optimistic.
- Still, despite the decline, the percentage of households, both in rural and in urban areas with incomes not sufficient to meet the basic needs was high.
- Subjective assessment of the life quality of rural families was lower than in case of urban families.

Subiektywna ocena (subjective evaluation)

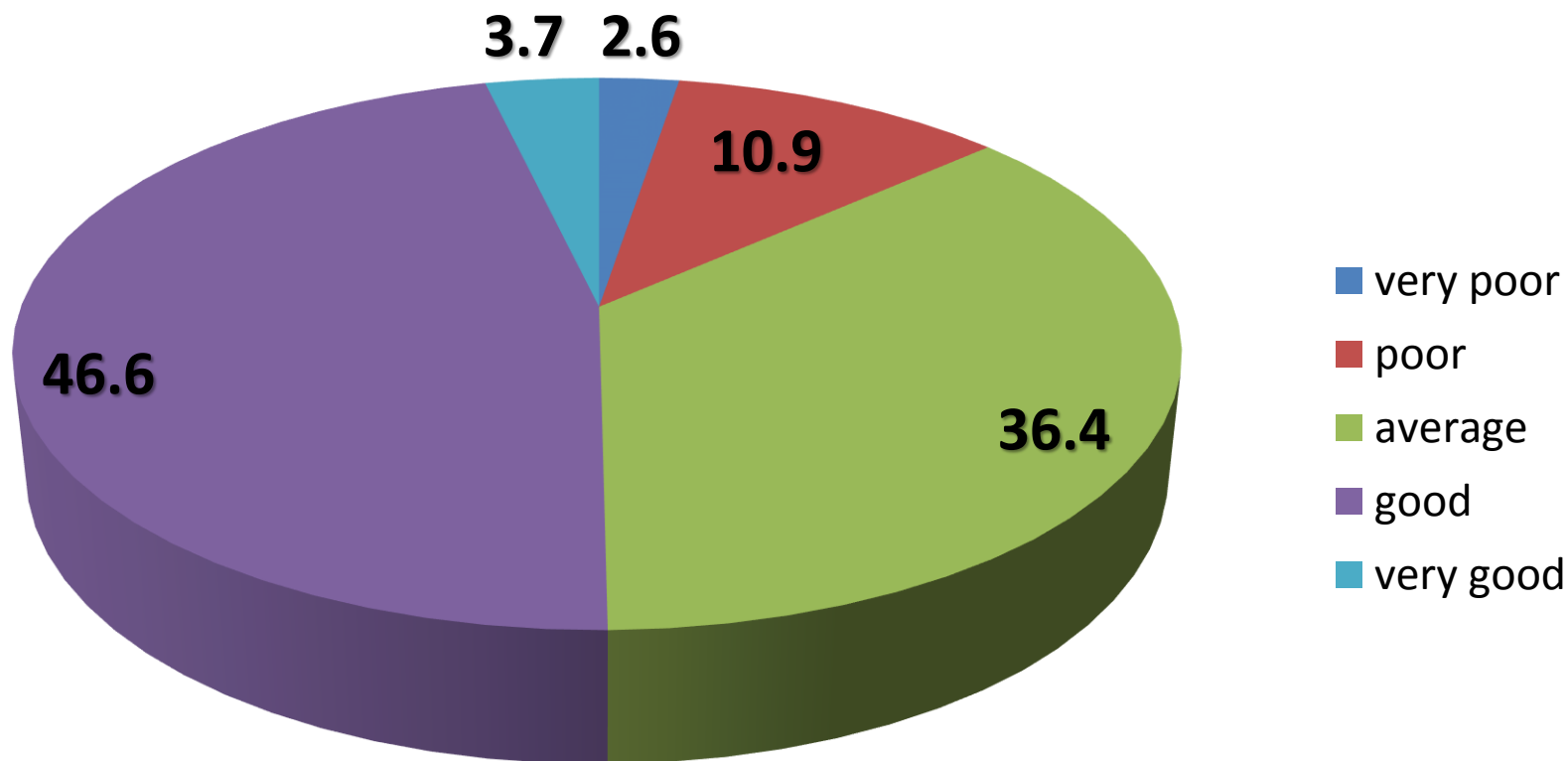
Share of households declaring no possibility to satisfy a certain need:

one week annual holiday / meal with meat or fish every second day / keeping home adequately warm / getting together with friends, family for a drink, meal once a month / buying new clothes

Assessment of the needs of rural population concerning a medical care (IAFE-NRI surveys)

Ocena zaspokojenia potrzeb ludności na wsi w odniesieniu do opieki
medycznej (Ankieta IERiGŻ-PIB)

Determinants of the health condition-

Unfavourable climatic conditions

determinanty stanu zdrowia-wpływ czynników klimatycznych

- **Continuous temperature changes** (ciągłe zmiany temperatury)
- **sunlight** (nasłonecznienie)
- **Air humidity variations** (zmiany wilgotności powietrza)
- **winds** (wiatry)

Determinants of the health condition

– environmental values

determinanty stanu zdrowia- walory środowiskowe

- **Own food** (własna żywność)
- **Fresh air** (świeże powietrze)
- **Recreation opportunities** (możliwość rekreacji)
- **Physical effort constantly required to perform a whole lot of work make** (wysiłek fizyczny potrzebny przy wykonywaniu szeregu prac)

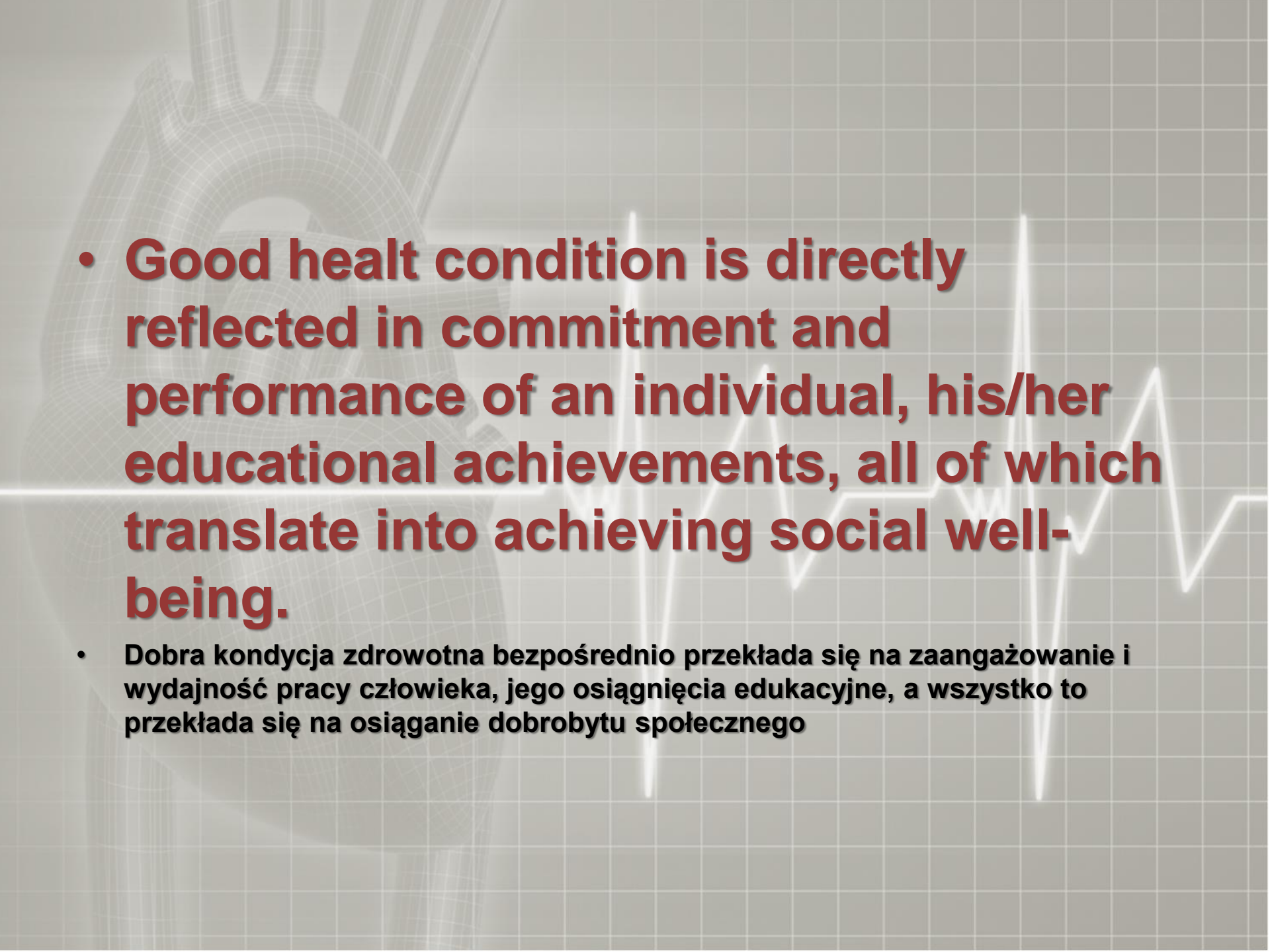

Number of people (in thousand) per healthcare facility in rural and urban areas

Liczba ludności (w tys. przypadająca na jedną placówkę ochrony zdrowia na wsi)

Item	2000	2005	2014
Per healthcare facility (placówka opieki zdrowotnej)			
Rural areas	5.4	4.6	3.3
Urban areas	4.3	2.6	1.6
Per doctor`s office (gabinet lekarski)			
Rural areas	16.8	9.6	8.9
Urban areas	5.6	3.9	4.8

-
- **Good health condition is directly reflected in commitment and performance of an individual, his/her educational achievements, all of which translate into achieving social well-being.**

- **Dobra kondycja zdrowotna bezpośrednio przekłada się na zaangażowanie i wydajność pracy człowieka, jego osiągnięcia edukacyjne, a wszystko to przekłada się na osiąganie dobrobytu społecznego**

Summary 1/5

- Sytuacja ekonomiczna i społeczna (jakość życia) na obszarach wiejskich jest gorsza niż w miastach. Wynika to przede wszystkim z niższych dochodów mieszkańców wsi.
- **Economic and social situation (quality of life) in rural areas is worse than in the urban areas. This is mainly due to the lower incomes of rural population.**
- W okresie po akcesji (2006-2014) poprawiły się relacje dochodowe między ludnością wiejską i miejską na korzyść ludności wiejskiej.
- **In the post-accession period (2006-2014) income relations between the rural and urban population improved in favour of the former.**
- Rolnictwo traci dominującą pozycję jako źródło dochodu. Tendencja wzrostu udziału dochodów z pracy najemnej w strukturze dochodów ludności wiejskiej jest trwała.
- **In rural areas agriculture is more and more less important as a source of income. The tendency of increasing share of income from employment in the structure of income of rural population is permanent.**

Summary 2/5

- Mieszkańcy wsi oraz rodziny rolnicze przeznaczali większy niż mieszkańcy miast odsetek wydatków na zaspokojenie potrzeb podstawowych (żywność, odzież i obuwie oraz transport i łączność); mniejszy – na potrzeby wyższego rzędu (edukację, rekreację i kulturę). W latach 2006-2014 zmniejszyły się dysproporcje poziomu wydatków między wsią a miastem na korzyść wsi.
- Rural population and farming families spend more incomes to meet basic needs (food, clothing and footwear, transport and communications) than urban households; and less on tther needs (education, recreation and culture). In 2006-2014 the disparities in the level of spendings between rural and urban areas decreased in favour of the former.

Summary 3/5

- Na wsi gorsze niż w mieście jest również wyposażenie mieszkań w gospodarstwach domowych w podstawowe instalacje techniczne (głównie kanalizacyjne i gazowe) oraz dobra trwałego użytkowania, zwłaszcza nowoczesne (Internet, TV satelitarna i kablowa). Na terenach wiejskich w porównaniu z miejskimi gorsze są warunki infrastruktury drogowej i komunikacyjnej, przez co ich mieszkańcy mają bardziej utrudniony dostęp do usług i nowoczesnych technologii.
- The level of equipment of households with basic technical systems (mainly sewerage and gas) and durable goods, especially modern (Internet, satellite and cable TV) was higher in urban areas than in rural areas. In rural areas the quality of road infrastructure and transportation was relatively lower. Therefore, the rural residents have a more difficult access to basic services and new technologies.

Summary 4/5

- Przyjmując, jako podstawowe wskaźniki jakości życia członków gospodarstw domowych, poziom i zmiany dochodów, wydatków, warunków mieszkaniowych oraz infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich, można na podstawie przeprowadzonego badania wnioskować o poprawie, w okresie po akcesji Polski do Unii Europejskiej, jakości życia ludności wiejskiej w większym stopniu niż miejskiej. Nadal jednak pozostają znaczące dysproporcje na niekorzyść wsi. Największe dysproporcje występują w porównaniu z mieszkańcami największych miast.
- Taking into account the basic indicators of life quality of household, the level and changes in income, expenditures, housing condition and technical infrastructure in rural areas, the research results indicate that after Polish accession to the European Union the general situation of rural population has improved much more than in urban areas. But still in case of rural areas a significant disparities remained. The biggest gap is compared it to the urban centres and cities.
- Mieszkańcy wsi oceniają subiektywnie jakość swojego życia gorzej niż ludność miejska; jako gorszą oceniają też możliwość realizacji potrzeb.
- Rural population evaluate their quality of life lower than the urban population (as well as the possibility of meeting the needs).

Summary 5/5

- Zmniejszenie dystansu jakości życia między wsią i miastem wymaga przede wszystkim poprawy sytuacji dochodowej mieszkańców wsi oraz szeroko rozumianego zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.
- Lowering the gap between the rural and urban quality of life requires, above all, the income situation improvement of the former, as well as the widely understood sustainable rural development.

Na obszarach wiejskich niezbędna jest poprawa wyposażenia w infrastrukturę drogową, wodną, kanalizacyjną i gazową, co nie tylko ułatwi codzienność życia ich mieszkańców, ale przyczyni się do powstania wielu nowych miejsc pracy, głównie w usługach, handlu oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach.

- In rural areas there is necessity to improve the road infrastructure and access to water, sewage and gas systems, which will not only facilitate the everyday people's life, but also will contribute to the creation of new jobs, mainly in services, trade and small and medium-sized enterprises.